

Rezultati dostojni tradicije

Kako je obilježena 110. obljetnica izlaska prvog broja i 100. godište »Hrvatskog planinara«

Alan Čaplar, urednik »Hrvatskog planinara«

Ovim brojem započelo je 101. godište našeg časopisa i 111. godina njegova izlaženja, a završila je godina naših velikih obljetnica. Prošla, jubilarina godina »Hrvatskog planinara« obilovala je vrijednim akcijama i rezultatima.

Antologija »Hrvatskog planinara« 1898 – 2008

Kao najveći trajni spomen na naše obljetnice ostat će »Antologija Hrvatskog planinara 1898 – 2008«, lijepa knjiga od 148 stranica. Naši čitatelji dobili su tu knjigu u skromnijoj grafičkoj izvedbi na svoje adrese početkom lipnja 2008., kao svečani 6. broj HP-a. Izdavanje toga jubilarnog izdanja bio je izniman događaj za Hrvatski planinarski savez i hrvatske planinare jer se njime potvrđuje kulturni identitet hrvatskog planinarstva.

Kako je »Antologija« nastala? Dok se pripremalo obilježavanje dviju obljetnica »Hrvatskog planinara« (HP-a), nametnulo se pitanje kako najbolje predstaviti tako bogatu tradiciju kakvu ima naš planinarski časopis. Urednički odbor zaključio je da bi to bilo najbolje učiniti izdavanjem antologije s izborom članaka koji će prikazati povijesni razvitak časopisa, a vodstvo HPS-a podržalo je tu zamisao i osiguralo sredstva potrebna za njezino izdavanje. Da bi čitatelji mogli što vjernije doživjeti tih stotinu godišta, u jubilarnom lipanjskom broju, odnosno u »Antologiji HP-a«, odlučili smo pretiskati članke točno onakve kakvi su objavljeni, sa svim njihovim grafičkim i jezičnim nesavršenostima. Upravo je to dalo poseban šarm tome broju. Dio naklade uvezan je u tvrde korice u obliku knjige.

Iz obilja materijala koji je objavljen u HP-u nije bilo lako izabrati članke koji mogu dočarati prošlost hrvatskoga planinarstva i istovremeno predstaviti najistaknutije planinarske pisce. Najviše članaka nudi odgovor na pitanje što planinare privlači u planine, budući da takvi članci najbolje predstavljaju ljubav planinara prema planinarenju, a aktualni su i danas premda su napisani prije mnogo desetljeća. Iz njih izvire zanos i iskrenost planinara svih naraštaja, koji pišu o onome što vide i doživljavaju u planinama – a zanos i iskrena neposrednost zapravo su glavne vrijednosti HP-a. Zahvaljujući tome, HP nije samo zbirka slova, riječi i rečenica, nego poveznica koja današnje naraš-

TOMISLAV MARKOVIĆ

Svečano predstavljanje »Antologije Hrvatskog planinara 1898 - 2008« u Novinarskom domu u Zagrebu

taje planinara spaja sa svim prijašnjim naraštajima koji su pisali u našem časopisu. Časopis je tijekom prošlosti doživio brojne promjene, ali je taj neposredni izričaj uvijek ostao isti.

Svečanost 4. lipnja u Zagrebu

»Antologija« je svečano predstavljena na velikoj svečanosti 4. lipnja 2008. u Novinarskom domu u Zagrebu. Tom prilikom suradnicima

časopisa dodijeljene su prigodne spomenice, a vrhunac svečanosti bilo je puštanje u rad računalne bibliografije na internetskoj stranici HPS-a. Unatoč olujnom nevremenu koje je toga posljedopodneva poplavilo Zagreb, dvorana Novinarskog doma bila je popunjena do posljednjeg mjesta. Među gotovo 200 uzvanika bilo je i mnogo suradnika iz udaljenih krajeva Hrvatske. Suradnicima časopisa dodijeljena su prigodna priznanja, spomenice koje će ih trajno podsjećati da su i oni dali svoju kockicu u mozaiku od stotinu godišta HP-a. Okupljeni su mogli uživo vidjeti jedan od rijetkih cjelovitih kompleta svih brojeva časopisa. Uvezana godišta poslagana u nizu mjerila su gotovo dva i pol metra.

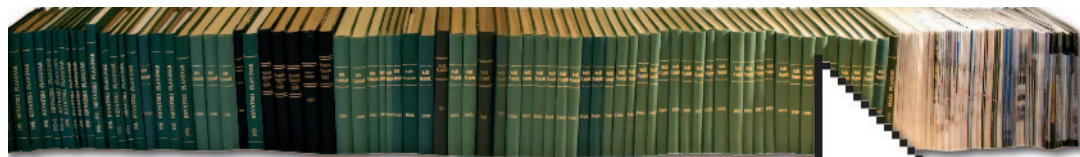
Počelo je digitalno doba!

Povodom 110. obljetnice izlazenja časopisa i njegova 100. godišta puštena je u rad računalna bibliografija s internetskim pretraživačem i digitalizirano je više od 22.000 stranica HP-a. Bibliografiju je višegodišnjim sustavnim radom i nemjerljivim trudom izradio prof. dr. Darko Grundler, te rezultat svoga rada nesebično darovao HPS-u. Autor bibliografije imao je i čast da 4. lipnja osobno pokrene korištenje bibliografije na internetskoj stranici HPS-a i time na

TOMISLAV MARKOVIĆ

Prof. dr. Željko Poljak i Alan Čaplar, prof. dr. Darko Grundler i Branko Meštrić

www.plsavez.hr/HP/Bibliografija

100 godišta časopisa nadohvat miša

simboličan način započne digitalnu eru »Hrvatskog planinara«.

Prošle je godine nastavljeno digitaliziranje (skeniranje) svih brojeva HP-a, kako bi sva godišta bila dostupna zainteresiranima na internetu i DVD-u, a najstariji brojevi trajno sačuvani u digitalnom obliku. Taj bi posao trebao biti završen u proljeće 2009. Novac za taj vrlo opsežan program osigurao je Hrvatski planinarski savez, a program je nedavno poduprlo i Ministarstvo kulture.

Ostale prigodne akcije

»Antologija Hrvatskog planinara 1898 - 2008« prvi je put predstavljena na Danima hrvatskih planinara 24. i 25. svibnja pod Belegradom na Ivanščici. Svako planinarsko društvo čiji su se članovi odazvali pozivu na obilježavanje toga dana dobilo je na dar po jedan primjerak knjige. Pred planinarskom kućom »Belegrad« uredništvo je zainteresiranim planinarima besplatno podijelilo oko 1500 primjeraka starih, nerasprodanih brojeva časopisa.

Samo tri dana nakon toga, prilikom posjeta članova HPD-a »Željezničar« predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću, član uredništva »Hrvatskog planinara« Damir Bajs upoznao je predsjednika s izdavanjem »Antologije« i 110-godišnjom tradicijom »Hrvatskog planinara«. U srpnju su predstavnici Hrvatske gorske službe spašavanja i HPS-a predsjedniku Mesiću darovali primjerak »Antologije«.

Tijekom godine na duplericama časopisa objavljene su najbolje slike s foto-natječaja organiziranog povodom obljetnica HP-a. Na samome početku 2008. tiskan je prigodni plakat koji je kao prilog HP-u bio poslan svim pretplatnicima. Na dan kad je prije 110 godina iza-

šao prvi broj HP-a, urednik Alan Čaplar simbolično je donio primjerak »Antologije« na Dinaru (1831 m), najviši vrh Hrvatske.

U sredinama gdje je za to postojalo zanimanje održana su predavanja pod naslovom »Hrvatski planinar – časopis koji spaja generacije«. Predavanja su održana u desetak planinarskih društava od Splita do Našica i u nekim osnovnim školama, a 26. studenoga Alan Čaplar i Željko Poljak gostovali su na stručnoj tribini za knjižničare u Knjižnici grada Zagreba. Knjižničari okupljeni na tribini nisu mogli sakriti začuđenost i nevjericu sveobuhvatnošću računalne bibliografije i digitaliziranom građom – bilo im je nevjerojatno da planinari imaju bibliografiju, dopunjenu digitaliziranom građom, kakvu ne posjeduju ni mnogi časopisi stari tek nekoliko godina. Vrijedi zabilježiti da je tijekom godine brojevima koji su nedostajali kompletirana i zbirka HP-a u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Antologija Hrvatskog planinara 1898 - 2008 u rukama predsjednika Mesića

Kakve veze imaju kultura i planinari?

Ipak, činjenica da je Hrvatski planinarski savez obilježio 110. obljetnicu izlaska prvog broja i 100. godišnje izlaska svog časopisa prošla bi gotovo nezapaženo u javnim glasilima da HPS i uredništvo nisu uložili velik trud u lobiranje na njihove urednike da zabilježe planinarske obljetnice. Gotovo sva medijska promidžba napravljena je zahvaljujući osobnim vezama članova uredništva s pojedinim novinarima, a ne činjenici da su novinari koji prate kulturna i društvena događanja prepoznali doprinos HP-a nacionalnoj kulturi.

Vijest o našoj obljetnici objavili su Hina, Prvi i Drugi program Hrvatskoga radija, Radio Sljeme, Radio Brač, Večernji list, Vjesnik, internetski portali HRT-a, TotalPortal, javno.hr te eZadar, a urednici Željko Poljak i Alan Čaplar govorili su o časopisu gostujući uživo u programu HRT-a i OTV-a. No, čak i unatoč tome što su svi mediji bili pravovremeno i točno obaviješteni ciljanim objavama i premda su sve

obavijesti o časopisu bile su dostupne i na internetskoj stranici HPS-a, većina je medija na žalost pogrešno objavila da je predstavljen stoti broj HP-a, ne vjerujući valjda da u Hrvatskoj postoji planinarski časopis koji slavi stotinu godišta (!) Mnogi javni mediji nisu objavili ni najkraću vijest o planinarskoj obljetnici, misleći očito da planinari i kultura nisu dovoljno zanimljivi njihovoj publici.

Redakcije kulture u nekim medijima odgovorile su nam: Kakve veze planinari imaju s kulturom? Valjda nikakve, jer kakve veze imaju najstariji hrvatski časopis iz područja fizičke kulture i kultura uopće? U časopisu su objavljivali neki od najistaknutijih znanstvenika i književnika, a neki njihovi radovi otprije 110 godina još se i danas citiraju kao članci koji su udarili temelje ili bili ključni u nekim strukama i podstrukama (geologija, speleologija, botanika, planinska meteorologija).

Po prirodi stvari, planinarenje se smatra sportom, no nijednu sportsku redakciju ne

Nije pretjerano tvrditi da nijedna obljetnica »Hrvatskog planinara« u povijesti nije obilježena tako svečano i sadržajno kao ova. Upravo zbog toga, krajem 2008. godine posebno nas je razveselila vijest da je za doprinos našeg časopisa hrvatskoj kulturi predsjednik Stjepan Mesić odlučio nagraditi HPS i naš časopis visokim državnim priznanjem – Poveljom Republike Hrvatske

DARKO GRUNDLER

Nakon predavanja o »Hrvatskom planinaru« u Našicama

zanimaju vijest da neki »sportski časopis« postoji već 110 godina – važnije je što udruga navijača Dinama misli o upravi Dinama i ona o njima.

Neke su nam redakcije odgovorile: Ne može se tako besplatno reklamirati vaš časopis – obratite se našem marketingu. Nismo imali prilike ni da im kažemo kako naš časopis nije komercijalan, da se godišnjom pretplatom ne uspijevaju pokriti ni svi njegovi troškovi, već razliku iz drugih izvora »krpa« HPS (a da i ne spominjemo da su troškovi u 2008. bili kudikamo veći od uobičajenih). Što je tu komercijalno?

Neke jednostavno ne zanima što Hrvatska ima časopis koji postoji 110 godina (ionako danas postoje stotine časopisa, ovo je tek jedan...). Šteta, možda bismo mi planinari trebali znati

da će mediji doći tek ako organiziramo javno ritualno spaljivanje 110 godina starih prvih primjeraka svog časopisa.

Zahvale

Molim da ne zamjerite uredniku što je na kraju odlučio »zloupotrijebiti« sljedećih pola stranice za pohvale i zahvale onima koji su dali najveći doprinos obilježavanju obljetnica HP-a. Ostvareno je mnogo i imamo na što biti ponosni. Nije pretjerano tvrditi da nijedna obljetnica »Hrvatskog planinara« u povijesti našega planinarstva nije obilježena tako svečano i sadržajno kao ova. Upravo nas je zbog toga krajem 2008. posebno razveselila vijest da je za doprinos našeg časopisa hrvatskoj kulturi, na temelju prijedloga Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić odlučio nagraditi HPS visokim državnim priznanjem – Poveljom Republike Hrvatske. Osim toga, Izvršni odbor HPS-a izdavanje »Antologije« proglasio je najvećim doprinosom planinarskoj publicistici u 2008. godini, a autora računalne bibliografije prof. dr. Darka Grundlera nagradio priznanjem za najveći planinarski uspjeh u prošloj godini.

Ovim putem najsrdačnije zahvaljujem svima koji su uredništvu uputili čestitke i riječi potpore. Posebno se zahvaljujem dugogodišnjem uredniku dr. Željku Poljaku koji i danas aktivno sudjeluje u pripremi svakoga broja HP-a, a i u svim akcijama u 2008. bio je nezamjenjiv oslonac. Dr. Poljak ove godine obilježava i jednu iznimnu osobnu obljetnicu – točno prije pola stoljeća, s prvim brojem 1959., postao je urednik našeg časopisa.

Prof. dr. Darku Grundleru se zahvaljujem i čestitam mu za epohalno djelo koje je HP-u dalo digitalnu dimenziju i dodatnu vrijednost – računalnu bibliografiju. Zahvaljujem također i članovima uredničkog odbora koji su velika

ROMAN ČAPLAR

Urednik Alan Čaplar s Antologijom na Dinari (1831 m)

potpora izdavanju časopisa, a svakako i vodstvu HPS-a što je prihvatilo naše ideje i omogućilo da ih ostvarimo u punoj mjeri. HPS i uredništvo posebnu zahvalnost duguju suradnicima HP-a, koji su njegova glavna pokretačka snaga. Naime, iako se mnogim čitateljima možda čini da HP stvaraju uredništvo i glavni urednik, treba istaknuti da su glavni kreatori časopisa zapravo stotine vrijednih ljudi koji za HP pišu volonterski, ali s mnogo entuzijazma. Bez njih izdavanje časopisa ne bi bilo moguće i zato možemo reći da je u stvaranju »Antologije« tijekom proteklih 110 godina sudjelovalo više od 2000 autora i deset urednika. »Antologija« je zahvala svima koji su dali svoj doprinos HP-u.

Stranice koje su dosad napisane dio su povijesti, a stranice budućih brojeva i godišta otvorene su svima koji žele bilježiti svoja planinarska zapažanja, doživljaje i obavijesti. Ovom prilikom pozivam sve planinare da i dalje pišu jer je stvaranje časopisa kao što je »Hrvatski planinar« veliko zadovoljstvo za sve koji u tome sudjeluju.

PRETPLATA U 2009. GODINI 150 KUNA

Zbog povećanja tiskarskih troškova, pretplata na časopis za 2009. godinu poskupjela je za deset kuna i od ove godine iznosi 150 kuna. Kao privitak, uz ovaj je broj pretplatnicima upućena uplatnica u kojoj su ispunjeni svi potrebni podaci. Pretplatnicima koji plaćaju putem internet-bankarstva skrećemo pozornost na to da pažljivo prepišu sve podatke u predviđene rubrike.